

AGRICOLAN SANOJA

Agricolan koko sanaston laajuudeksi on arvioitu noin 8 500 sanaa. Nykysuomen sanakirjassa on 27 000 sanaa. Agricolan käyttämästä sanastosta noin 61 % elää yhä nykysuomessa, esim. sanat usko, toivo, rakkaus ja lähimmäinen.

Käytöstä poistuneita ja nykysuomessa vielä käytössä olevia sanoja (tosin muuntuneina):

kirjakammio = kirjasto
 lustitarha = paratiisi
 mielitaito = omatunto
 näkypaikka = teatteri

Tehtäviä

1. Muuta alla olevat sanat nykysuomeksi.
2. Etsi lause, jossa käytät Agricolan sanastoa.
3. Mitä Agricola on alla olevilla lauseillaan tarkoittanut?

laupiaallinen _____
 autuaallinen _____
 autius _____
 aivoitus _____
 ajastaika _____
 avittaa _____
 edeskatsoa _____
 hankita _____
 hiljastua _____
 iloittaa _____
 atrioida _____
 sotakunta _____

edemennyt _____
 ehtoo _____
 avullinen _____
 itsellensä _____
 ahnaus _____
 eksyvällinen _____
 havaitsemuus _____
 helpollinen _____
 iästi _____
 erinomatin _____
 avioemäntä _____

Kyllä se cwle Somen kielen, ioca ymmärdä Caiken mielen.
 Kyllä se kuulee suomen kielen, joka ymmärtää kaiken mielen.

Catzo / lue / etzi / ia tutki eij senwooxi Silmes puhke.
 Katso, lue, etsi ja tutki, ei sen vuoksi mene silmäsi puhki.

(Lähde: Raimo Jussila, Agricolan sanasto ja nykysuomi teoksessa Mikael Agricolan kieli, SKS 1988)